

Bemærkninger til lovforslaget

De almindelige bemærkninger

1. Indledning

1.1 Baggrund

Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender har under tilsyn med kommunernes forvaltning af reglerne i den sociale lovgivning (det sociale regelsæt) konstateret omfattende og alvorlige mangler i behandlingen og prioriteringen af sager omkring underretninger og hjælpeforanstaltninger til udsatte børn og unge.

Børnetalsmanden har i rejserapport fra 2015 beskrevet vilkår for udsatte børn og unge, der har givet anledning til betydelig bekymring for behandlingen og prioritering af sager omkring underretninger og hjælpeforanstaltninger til udsatte børn og unge. Om grundlaget for børnetalsmandens virke henvises til Inatsisartutlov nr. 11 af 22. november 2011 om Børnetalsmand og Børneråd.

De konkrete mangler i behandlingen og prioriteringen af sager omkring underretninger og hjælpeforanstaltninger til udsatte børn og unge er foreløbigt nærmere afdækket i én kommune. Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender har imidlertid grundlag for at antage, at der også i andre kommuner kan forekomme alvorlige mangler i behandlingen og prioriteringen af sager omkring underretninger og hjælpeforanstaltninger til udsatte børn og unge.

Det er vurderingen, at Naalakkersuisut skal kunne suspendere en kommunes forvaltning af det sociale regelsæt, hvis der foreligger væsentlige tilsidesættelse af kommunens forpligtelser eller borgernes rettigheder efter det sociale regelsæt. Nærværende forslag bemyndiger Naalakkersuisut til, helt eller delvist, at overtage forvaltningen af det sociale regelsæt fra en kommune. Nærværende forslag omfatter hele det sociale regelsæt, herunder Landstingsforordning om hjælp til børn og unge.

1.2 Forvaltning

Inatsisartuts Familie og Sundhedsudvalg har senest på EM 2015 udtrykt bekymring for kommunernes håndtering af socialområdet. Udvalget har opfordret Naalakkersuisut til at fremkomme med initiativer og forslag til styrkelse af kommunens forvaltning af det sociale regelsæt og sikring af borgernes rettigheder.

Nærværende forslag til Inatsisartutlov om ændring af Landstingsforordning om socialvæsenets styrelse og organisation har til formål at bidrage til yderligere fokus på forvaltningen af de sociale regelsæt.

1.3 Kompetence

Forslaget er baseret på en principiel uændret fordeling af opgaver, ansvar og kompetence på det sociale område. Det vil fortsat være de enkelte kommuner, der i henhold til den gældende lovgivning er ansvarlige for forvaltning af de enkelte sociale regelsæt.

Naalakkersuisut vil som hidtil føre tilsyn med kommunernes varetagelse af opgaver, ansvar og kompetence på det sociale område. Naalakkersuisut vil som hidtil bistå med rådgivning, bistand og kursusvirksomhed til kommunerne. På finansloven 2016 er der afsat knap kr. 12 mio. til kurser og efteruddannelse på det sociale område.

Naalakkersuisut har etableret en Central Rådgivningsenhed. Den Centrale Rådgivningsenhed har til formål at styrke arbejdet med udsatte børn og unge. Den Centrale Rådgivningsenhed rådgiver og vejleder kommunerne. Rådgivning og vejledning kan ydes som telefonrådgivning og på skriftligt grundlag. Den Centrale Rådgivningsenhed vil tillige råde over et rejsehold, der kan rådgive og vejlede forvaltningen på udvalgte lokaliteter. På finansloven for 2016 er der afsat kr. 19 mio. til den Centrale Rådgivningsenhed.

Der vil fortsat bestå et udstrakt samarbejde mellem Naalakkersuisut og de enkelte kommuner med det klare formål at styrke og forbedre indsatsen på det sociale område og herunder ikke mindst på området for udsatte børn og unge.

Nærværende forslag til Inatsisartutlov er tænkt som et supplement til samarbejdet mellem Naalakkersuisut og kommunerne, herunder Naalakkersuisuts lovbundne tilsyn på det sociale område.

Forslaget har som sit primære anvendelsesområde suspension af forvaltning af verserende og uafsluttede sager om hjælp til børn og unge i en konkret by eller bygd.

Det skal understreges, at en beslutning om suspension ikke i praksis vil indebære, at kommunes kompetence efter det sociale regelsæt i det hele varetages af Naalakkersuisut.

Der vil i praksis kunne træffes beslutning om suspension af kompetence på afgrænsede og konkrete sagsområder, og således at kompetencen varetages af Naalakkersuisut. Derimod er forslaget ikke tænkt anvendt til suspension af hele sagsområder eller for en hel kommune.

En beslutning om suspension vil f.eks. kunne bestå i et generelt pålæg om bindende retningslinjer for behandling og afgørelse af konkrete sager eller pålæg om prioritering af sagsområder. Et sådant pålæg kan f.eks. meddeles i forlængelse af Naalakkersuisuts lovbundne tilsyn.

Naalakkersuisuts lovbundne tilsyn har foreløbigt afdækket alvorlige mangler i behandlingen og prioriteringen af sager omkring underretninger og hjælpeforanstaltninger til udsatte børn og unge i én kommune.

Det er Naalakkersuisuts opfattelse, at der må skabes det fornødne lovgrundlag for straks at kunne afhjælpe konkrete situationer, hvor der konstateres væsentlig tilsidesættelse af en kommunes forpligtelser eller borgernes rettigheder.

Nærværende forslag har alene til formål at bidrage til at sikre borgernes lovmæssige rettigheder og herunder i særlig grad beskyttelsen af udsatte børn og unge. Nærværende forslag har ikke til formål at ændre på den grundlæggende fordeling af opgaver, ansvar og kompetence på det sociale område.

Det er fortsat Naalakkersuisuts opfattelse, at de enkelte kommuner må og skal tage ansvar for at sikre behandlingen og prioriteringen af de sociale regelsæt og herunder ikke mindst beskyttelsen af udsatte børn og unge. Selvstyret yder tilskud til kommunernes varetagelse af det sociale regelsæt via bloktilskuddet og gennem refusionsordninger.

1.4 Sanktion

Nærværende forslag ændrer ikke på sanktionsmulighederne i Inatsisartutlov nr. 22 af 18. november 2010 om den kommunale styrelse. Undlader kommunalbestyrelsen at udføre en handling, som den efter lovgivningen har pligt til at udføre, kan Tilsynsrådet pålægge de medlemmer af kommunalbestyrelsen, som er ansvarlige for undladelsen, tvangsbøder.

Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender vil kunne anmode Tilsynsrådet om at beslutte at gennemtvinge en kommunal handlepligt på det sociale område med tvangsbøder.

Som allerede anført er det imidlertid Naalakkersuisuts vurdering, at der i konkrete situationer og sager kan være behov for straks behandling og afgørelse af sager f.eks. vedrørende udsatte børn og unge, og hvor det eksisterende sanktionssystem ikke i tilstrækkelig grad værner udsatte børn og unge.

1.5 Klage

Nærværende forslag til Inatsisartutlov indebærer ingen ændringer i borgernes ret til at klage til Det sociale Ankenævn. Afgørelser, der efter de sociale regelsæt, kan påklages til Det Sociale Ankenævn kan uændret påklages til Det Sociale Ankenævn, selvom afgørelsen er truffet af Departementet for Familie, Ligestilling & Sociale Anliggender.

2. Hovedpunkter i forslaget

Gældende ret:

Landstingsforordning nr. 11 af 12. november 2001 om socialvæsenets styrelse og organisation giver ikke Naalakkersuisut hjemmel til at suspendere en kommunes forvaltning af hele eller dele af det sociale regelsæt.

Lovforslaget:

Hvis en kommune væsentligt tilsidesætter sine forpligtelser eller borgernes rettigheder efter det sociale regelsæt foreslås, at Naalakkersuisut kan træffe afgørelse om at suspendere den kommunale forvaltning af det sociale regelsæt.

Beslutning om suspension kan træffes for en nærmere bestemt periode eller indtil videre. Det vurderes konkret, hvilken periode, der findes påkrævet.

Suspension af kommunens forvaltning af det sociale regelsæt kan omfatte en eller flere sociale love eller delområder heraf. Suspension kan bestå i at

- 1) Naalakkersuisut fastsætter bindende generelle retningslinjer for forvaltning af en social lovgivning eller delområde heraf og herunder for behandling og afgørelse af konkrete sager.
- 2) Naalakkersuisut rejser eller overtager konkrete sager, i medfør af en social lovgivning eller delområde heraf, til behandling og afgørelse
- 3) Naalakkersuisut generelt overtager kommunalbestyrelsens kompetence i medfør af en overtrædelse af social lovgivning eller delområde heraf.

Kommunen afholder uændret omkostningerne til forvaltningen af det sociale regelsæt. Kommunen afholder tillige Naalakkersuisuts omkostninger, der er en følge af beslutning om suspension efter § 7a. Træffer Naalakkersuisut beslutning om suspension kan tiltag, der er en følge heraf, iværksættes uden at afvente forudgående bevilling på kommunens budget. Kommunalbestyrelsen er dog forpligtet til at træffe efterfølgende beslutning om de nødvendige bevillinger.

Ved beslutning om suspension har Naalakkersuisut adgang til ethvert tjenestested og samtlige lokaler indenfor kommunen. Naalakkersuisut har tillige adgang til elektroniske sagsbehandlingssystemer og tilhørende data og fysiske sagsakter.

Beslutning om suspension kan ikke indbringes for Det sociale Ankenævn eller anden administrativ myndighed. Såfremt beslutning om suspension træffes af den ressortansvarlige Naalakkersuisoq kan afgørelsen ikke indbringes for Naalakkersuisut.

Det Sociale Ankenævn er etableret, sammensat og sekretariatsbetjenes med det formål at behandle og afgøre konkrete klagesager. Det er vurderingen, at Det Sociale Ankenævn ikke er

egnet til at efterprøve en beslutning om suspension af en kommunes forvaltning af det sociale regelsæt.

Der er ikke fundet grundlag for etablering af en særskilt klageinstans for Naalakkersuisuts beslutning om suspension af en kommunes forvaltning af det sociale regelsæt.

Der er herved lagt vægt på, at eventuel afgørelse om suspension vil have undtagelsens karakter. Der er ikke grundlag eller behov for opbygning af en særlig myndighed, viden eller praksis for suspension af en kommunes forvaltning af det sociale regelsæt.

Der er endvidere lagt vægt på, at beslutning om suspension indgår som et sidste led til imødegåelse af væsentlig tilsidesættelse af en kommunes forpligtelser eller borgernes rettigheder. En beslutning om suspension vil blive truffet efter en forudgående dialog med den berørte kommune og på grundlag af dokumentation for væsentlig tilsidesættelse af en kommunes forpligtelser eller borgernes rettigheder.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov	
<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
	§ 1 I Landstingsforordning nr. 11 af 12. november 2001 om socialvæsenets styrelse og organisation foretages følgende ændringer:
§ 7. Kommunalbestyrelsen udarbejder forslag til en plan for udbygning af kommunens sociale anlægsvirksomhed og sender den til Landsstyret. Landsstyret skal derefter 1) foretage den nødvendige koordinering og prioritering af kommunernes forslag, 2) påse at kommunernes pligt til at tilvejebringe social service er opfyldt, og 3) påse at de samfundsmæssige hensyn til forbrug af ressourcer i fornødent omfang er tilgodeset. <i>Stk. 2.</i> Landsstyret fastsætter regler for fremgangsmåden ved udarbejdelse af forslag til udbygningsplanerne, om omfanget af planerne og om tidsfristen herfor.	
	1. Efter § 7 indsættes som en ny overskrift: ” <i>Suspension af kommunernes forvaltning af det sociale regelsæt</i> ”
	2. Efter den nye overskrift indsættes:

	<p>” § 7a. Naalakkersuisut kan beslutte at suspendere en kommunes forvaltning af det sociale regelsæt, når der foreligger væsentlig tilsidesættelse af kommunens forpligtelser eller borgernes rettigheder.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Beslutning om suspension kan træffes for en nærmere forud fastsat periode eller indtil videre.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Beslutning om suspension kan omfatte det sociale regelsæt helt eller delvist og herunder nærmere fastsatte sagsområder indenfor det sociale regelsæt.</p> <p>§ 7b. Ved beslutning om suspension efter § 7a kan Naalakkersuisut inden for rammerne af det sociale regelsæt pålægge kommunalbestyrelsen bindende retningslinjer for kommunalbestyrelsens forvaltning af det sociale regelsæt og herunder for behandling og afgørelse af konkrete sager.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Ved beslutning om suspension efter § 7a kan kommunalbestyrelsens kompetence i medfør af et socialt regelsæt, helt eller delvist, varetages af Naalakkersuisut. Naalakkersuisut kan herunder overtage eller rejse konkrete sager i medfør af det sociale regelsæt.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Afgørelser i medfør af det sociale regelsæt truffet af Naalakkersuisut på grundlag af en beslutning om suspension af en kommunes forvaltning af det sociale regelsæt, kan påklages til Det Sociale Ankenævn. Klage sker efter de samme regler, som ville finde anvendelse, hvis afgørelsen var truffet af kommunen.</p> <p>§ 7c. Tiltag, der er en følge af beslutning om suspension efter § 7a og herunder pålæg fra Naalakkersuisut eller Naalakkersuisuts afgørelser i konkrete sager i medfør af det sociale regelsæt, kan iværksættes uden forudgående kommunal bevilling. Kommunal-</p>
--	---

	<p>bestyrelsen er forpligtet til uden ugrundet ophold at tilvejebringe det fornødne bevil- lingsgrundlag og i øvrigt i overensstemmelse med bestemmelserne herom i Inatsisartutlov om den kommunale styrelse.</p> <p>§ 7d. Kommunalbestyrelsen afholder om- kostninger til Naalakkersuisut, der er en føl- ge af beslutning om suspension efter § 7a.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Kommunalbestyrelsen stiller de hid- tidige medarbejdere og kontorfaciliteter til rådighed for Naalakkersuisut. Medarbejderne og herunder kommunale tjenestemænd er undergivet instruks fra Naalakkersuisut, som led i varetagelse af de opgaver, der er omfat- tet af suspensionen.</p> <p>§ 7e. Kommunalbestyrelsen er forpligtet til at meddele Naalakkersuisut de oplysninger samt udlevere de dokumenter mv., som for- langes af Naalakkersuisut. Naalakkersuisut kan afkræve kommunalbestyrelsen skriftlige udtalelser.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Kommunale dokumenter bevarer de- res interne karakter ved udlevering til Naalakkersuisut i medfør af stk. 1.</p> <p>§ 7f. Naalakkersuisut har adgang til ethvert tjenestested og har adgang til samtlige loka- ler indenfor kommunen.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Naalakkersuisut har adgang til kommunens elektroniske sagsbehandlingssy- stemer og tilhørende data og sagsakter.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Naalakkersuisuts adgang til kom- munens elektroniske sagsbehandlingssyste- mer sker på samme vilkår, som gælder for kommunen.</p> <p>§ 7g. Naalakkersuisuts beslutning om su- sension kan ikke indbringes for Det Sociale Ankenævn eller anden administrativ myn- dighed.”</p>
--	--

	§ 2 Inatsisartutloven træder i kraft den 1. juli 2016.
--	--

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget vil indebære etablering af en vis parallel administration af det sociale regelsæt. Selvom der træffes afgørelse om suspension af en kommunens forvaltning af det sociale regelsæt, vil kommunen skulle opretholde og videreføre den eksisterede kommunale administration sideløbende med den administration, der etableres af Naalakkersuisut.

Kommunen afholder uændret de udgifter, der knytter sig til forvaltning af de sociale regelsæt, for hvilke kommunen er ansvarlig. En eventuel refusionsordning knyttet til de enkelte sociale regelsæt finder tilsvarende anvendelse. Naalakkersuisut vil ikke skulle afholde eller udlægge udgifter på kommunernes vegne.

Kommunen vil skulle afholde de omkostninger til Naalakkersuisut, der er en følge af beslutning om suspension af en kommunes forvaltning af det sociale regelsæt.

Naalakkersuisuts omkostninger til varetagelse af opgaver omfattet af beslutning om suspension afholdes over FL 2016, hovedkonto 30.01.01 Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender. Bevillingen omfatter udgifter i henhold til Landstingsforordning om socialvæsenets styrelse og organisation. Naalakkersuisuts omkostninger vil efterfølgende blive opkrævet hos den enkelte kommune. Opkrævning kan ske f.eks. ved modregning i udbetalinger fra Selvstyret. Det er på denne baggrund vurderingen, at en eventuel beslutning om suspension ikke vil afføde behov for yderligere bevillinger under hovedkonto 30.01.01 Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender.

Det er ikke muligt, at estimere omkostningerne som følge af en beslutning om suspension af en kommunens forvaltning af det sociale regelsæt. Det vil afhænge af den konkrete beslutning om suspension og herunder omfanget af mangler i den kommunale behandling og prioritering af sager inden for det sociale regelsæt.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget har ingen økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

5. Konsekvenser for miljø, natur og folkesundhed

Forslaget har ingen konsekvenser for miljø, natur og folkesundhed.

6. Konsekvenser for borgerne

Forslaget har ingen direkte konsekvenser for borgerne.

Forslaget skal bidrage til at sikre korrekt behandling, afgørelse og prioritering af sager inden for det sociale regelsæt.

Det påregnes, at borgerne fortsat skal kunne henvende sig til kommunen på sædvanlig vis med ansøgninger og øvrige henvendelse indenfor det sociale regelsæt. Det enkelte borger skal i størst muligt omfang opleve, at sager inden det sociale regelsæt behandles lokalt, også hvor sagerne behandles af medarbejdere fra Selvstyret.

7. Andre væsentlige konsekvenser

Forslaget hjemler indgreb og begrænsning i den kommunale forvaltning af det sociale regelsæt. Beslutning om suspension af den kommunale forvaltning af det sociale regelsæt kan af-dække behov for ændret økonomisk og administrativ prioritering af en kommunes samlede opgavevaretagelse.

8. Høring af myndigheder og organisationer m.v.

Lovforslaget har været i høring i perioden 15. januar 2016 til 19. februar 2016. Derudover har lovforslaget været offentliggjort på Selvstyrets høringsportal.

I det følgende behandles høringssvarene og de forslag til ændringer, der er indkommet under høringen. Det bemærkes, at høringssvarene er gengivet i hovedtræk på baggrund af en foretaget væsentlighedsvurdering.

Alle høringssvar er i deres helhed medsendt til det behandlende udvalg i Inatsisartut.

Forslaget har været sendt i høring til følgende:

KANUKOKA, Det Sociale Ankenævn, Grønlands Råd for Menneskerettigheder, Inooqat, MIO, IMAK, AK, NUSUKA, SIK, PIP, Grønlands Erhverv, ASG, PPK, Qaasuitsup Kommunia, Qeqqata Kommunia, Kommuneqarfik Sermersooq, Kommune Kujalleq, Formandens Departement, Finansdepartementet, Råstofdepartementet, Departementet for Bolig, Byggeri og Infrastruktur, Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug, Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel, Departementet for Sundhed, Departementet for Uddannelse, Kultur, Forskning og Kirke, Departementet for Natur, Miljø og Justitsområdet.

Følgende har indsendt høringssvar:

KANUKOKA, Grønlands Råd for Menneskerettigheder, Inooqat, MIO, IMAK, ASG, Qaasuitsup Kommunia, Qeqqata Kommunia, Kommuneqarfik Sermersooq, Kommune Kujalleq, Formandens Departement, Finansdepartementet, Råstofdepartementet, Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug, og Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel, Mælkebøttecentret, Meeqqat Ikiortigit, Den Centrale Rådgivningsenhed.

Følgende har ingen bemærkninger til lovforslaget

Råstofdepartementet og Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel.

Indledning:

Tekniske samt sproglige fejl og mangler, som er påpeget i høringssvar, er uden yderligere bemærkninger rettet i udkastet til forslaget.

Andre indkomne høringssvar med indvendinger vedrørende udkastets materielle indhold er i det væsentlige gengivet og kommenteret nedenfor. Kommentarerne til høringssvarene er skrevet i kursiv.

Se behandlingen af indkomne høringssvar i bilag 1.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Landstingsforordning om socialvæsenets styrelse og organisation indeholder de centrale bestemmelser om myndighedskompetencen indenfor det sociale regelsæt. Disse regler ændres ikke med forslaget og gælder derfor som hidtil.

Med forslagets §§ 7a-7g indføres nye bestemmelser, der hjemler en foreløbig suspension, helt eller delvist, af en kommunalbestyrelses kompetence indenfor det sociale regelsæt. Kompetencen kan, helt eller delvist, varetages af Naalakkersuisut. Omfanget og varigheden af suspension fastlægges i den konkrete beslutning.

De almindelige forvaltningsretlige regler og principper finder uændret anvendelse. Ved beslutning om suspension vil Naalakkersuisut blandt andet skulle iagttage proportionalitetsprincippet. Suspension skal alene ske i det omfang, det findes nødvendigt for at sikre overholdelse af kommunens forpligtelser og sikring af borgernes rettigheder efter det sociale regelsæt.

Til nr. 2

Ad. § 7a

Til stk. 1

Bestemmelser bemyndiger Naalakkersuisut til at træffe beslutning om suspension af en kommunes forvaltning af det sociale regelsæt. Beslutning kan træffes, når der foreligger væsentlig tilsidesættelse af en kommunes forpligtelser eller borgernes rettigheder i henhold til det sociale regelsæt.

Det er Naalakkersuisut, der konkret vurderer, om betingelserne for suspension foreligger. Det er tilsvarende Naalakkersuisut, der vurderer, om der skal ske suspension. Beslutning om su-

suspension vil tillige skulle ske indenfor rammerne af de faglige og administrative ressourcer Selvstyret har til rådighed.

Væsentlig misligholdelse kan for eksempel foreligge som følge af manglende behandling og ekspedition af et større antal verserende sociale sager.

Væsentlig misligholdelse kan for eksempel foreligge som følge af manglende opfølgning på underretninger til kommunalbestyrelsen om børn, der lever under forhold, der bringer dets sundhed eller udvikling i fare, eller børn der har behov for hjælp, jf. § 5 i landstingsforordning om hjælp til børn og unge.

Væsentlig misligholdelse kan også foreligge, hvor Det Sociale Ankenævn modtager et ekstraordinært antal klagesager fra en bestemt kommune, og hvor Det Sociale Ankenævn ændrer afgørelserne til fordel for borgerne.

Væsentlig misligholdelse kan tillige foreligge, hvis normering af det administrative personale og herunder socialrådgivere og øvrige bevillinger til den kommunale forvaltning af det sociale regelsæt må anses ikke at modsvare de konkrete arbejdsopgaver. Dette kan f.eks. resultere i, at de enkelte socialrådgivere er ansvarlige for et ekstraordinært antal sociale sager, og således at visse sager prioriteres på bekostning af andre.

De ovenfor nævnte eksempler udgør ikke nogen udtømmende opregning af de situationer, hvor væsentlig misligholdelse kan anses at foreligge.

Til stk. 2

Der er ikke i forslaget indlagt tidsmæssige grænser for suspension af en kommunes forvaltning af det sociale regelsæt. Det beror på en konkret vurdering, hvor længe suspension skal vare. Suspension kan strække sig over en længere periode. Det vurderes konkret, hvilken periode, der findes påkrævet.

Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender vil være ansvarlig for sin egen forvaltning, herunder forvaltning af sager omfattet af beslutning om suspension. En kommune vil fortsat være ansvarlig for forvaltningen af det sociale regelsæt, som ikke er omfattet af en beslutning om suspension.

Ved længerevarende suspension skal kommunalbestyrelsen fremlægge forslag til handlingsplan for udfasning af suspensionen og tilbageførelse af forvaltningen til kommunen. Naalakkersuisut kan stille krav om ændringer og tilføjelse til forslag til handlingsplan. En kommune må arbejde for at sikre, at bevillinger, normeringer mv. på det sociale område giver kommunen grundlag for at varetage forvaltningen af det sociale regelsæt. En kommune må arbejde for hurtigst muligt at skabe grundlag for en tilbageførelse til kommunen af sager omfattet af beslutning om suspension. Der er herved lagt vægt på, at det fortsat er kommunalbestyrelsens

principielle ansvar, at kommunen lever op til sine forpligtelser og sikrer borgernes rettigheder efter det sociale regelsæt.

Kommunalbestyrelsen kan således også bringe beslutning om suspension til ophør ved at prioritere en løsning af de omstændigheder, der har givet anledning til beslutning om suspension.

Til stk. 3

Suspension af en kommunes forvaltning af det sociale regelsæt kan ske helt eller delvist. Suspension kan f.eks. omfatte forvaltningen af Landstingsforordning om hjælp til børn og unge eller Landstingsforordning om hjælp til personer med vidtgående handicap.

Ad. § 7b

Til stk. 1

Naalakkersuisut kan træffe beslutning om suspension ved at fastlægge generelle og bindende retningslinjer for en kommunes forvaltning af det sociale regelsæt og herunder behandling af sager i henhold til det sociale regelsæt.

Bindende retningslinjer kan f.eks. omfatte pålæg om normeringer og ansættelse af relevante medarbejdere i en kommunes socialforvaltninger eller pålæg om tilførelse af øvrige ressourcer. Der kan være behov for omfordeling af kommunens medarbejdere i socialforvaltningen eller øvrige ressourcer til understøttelse af straks behandling og afgørelse af sager, f.eks. vedrørende udsatte børn og unge.

Naalakkersuisut kan også opstille retningslinjer for relevante sagsbehandlingsskridt, frister for løbende opfølgning på sager eller typer af sager Naalakkersuisut kan opstille retningslinjer for rapportering til Naalakkersuisut om antallet af nye, verserende og afsluttede sager.

Retningslinjer for fortolkning og anvendelse af det sociale regelsæt fastsættes inden for rammerne af de respektive sociale regelsæt. Der kan ikke i medfør af forslaget fastsættes retningslinjer, der går udover de bemyndigelser, der er tillagt Naalakkersuisut i de respektive sociale regelsæt.

Til stk. 2

Naalakkersuisut kan træffe beslutning om suspension ved at rejse konkrete sager af egen drift efter det sociale regelsæt og herunder overtage behandling og afgørelse af egen-drift sager eller allerede verserende sager.

Naalakkersuisut kan tage det videregående skridt at overtage forvaltningen af et socialt regelsæt fra en kommune, f.eks. overtagelse af en kommunes forvaltning af Landstingsforordning om hjælp til børn og unge eller Landstingsforordning om hjælp til personer med vidtgående handicap.

Det beror på en konkret vurdering, hvad der må anses nødvendigt i den konkrete situation for at sikre overholdelse af kommunens forpligtelser og sikre borgernes rettigheder efter det sociale regelsæt.

Beror misligholdelsen på en akut sagsophobning, på et afgrænset sagsområde, f.eks. som følge af sygdom eller ubesatte stillinger, kan Naalakkersuisuts suspension ske med henblik på hjælp til behandling og afgørelse af en række konkrete sager.

Beror misligholdelsen i stedet på utilstrækkelige normeringer, mangel på sagkyndigt personale, vanskeligheder med besættelse af ledige stillinger, utilstrækkelige bevillinger og hvor misligholdelse har en mere generel karakter, kan suspension ske med henblik på hjælp til at ændre herpå.

Suspension af en kommunes forvaltning af det sociale regelsæt kan ske helt eller delvist. Suspension kan f.eks. omfatte hele kommunen eller enkelte byer eller bygder i en kommune. Kommunens eller Naalakkersuisuts tilsyn kan f.eks. have afdækket misligholdelse begrundet i konkrete lokale problemstillinger i en by eller bygd, hvor suspension derfor alene er relevant i forhold til denne by eller bygd.

Til stk. 3

Det er præciseret, at afgørelser truffet af Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender på grundlag af en beslutning om suspension af en kommunes forvaltning af det sociale regelsæt, kan påklages til Det Sociale Ankenævn. Klage sker efter de samme regler, som ville finde anvendelse, hvis afgørelsen var truffet af kommunen.

Ad. § 7c

Det sociale regelsæt er kendetegnet ved, at borgerne i stort omfang har et retskrav på sociale ydelser, når visse betingelser er opfyldt. Suspension vil i vidt omfang indebære konkrete afgørelser om ret til sociale ydelser. Sådanne ydelser vil skulle udbetales af kommunen, uanset om der er bevillingsmæssig hjemmel hertil på kommunens budget.

Bestemmelsen fastslår det selvfølgelig, at kommunen uændret afholder de udgifter, der knytter sig til forvaltning af de sociale regelsæt, for hvilke kommunen er ansvarlig. En eventuel re-fusionsordning knyttet til de enkelte sociale regelsæt finder tilsvarende anvendelse.

Bestemmelsen indebærer, at Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender kan behandle og træffe afgørelse af konkrete sager, f.eks. vedrørende hjælp til udsatte børn og unge, uden at skulle afvente, at kommunalbestyrelsen om nødvendigt meddeler fornøden bevilling.

Naalakkersuisut vil ikke skulle afholde eller udlægge udgifter på kommunernes vegne.

Som led i suspension kan Naalakkersuisut pålægge en kommune at foretage ansættelse af relevante medarbejdere eller i øvrigt afholde udgifter til den kommunale forvaltning af det sociale regelsæt. Sådanne udgifter kan den kommunale forvaltning afholde uden at afvente fornøden bevilling.

Bestemmelsen knytter sig til § 44, stk. 2, 2. pkt. i den nugældende Inatsisartutlov om den kommunale styrelse (Inatsisartutlov nr. 22 af 18. november 2010, som ændret ved Inatsisartutlov nr. 6 af 29. november 2013). Efter § 44, stk. 2, 2. pkt. kan tiltag, der er påbudt ved lov, forordning eller anden bindende forskrift iværksættes uden kommunalbestyrelsens forudgående bevilling.

Ad. § 7d

Til stk. 1.

Beslutning om suspension ændrer ikke på finansiering af det sociale regelsæt.

F.eks. afholdes udgifter til hjælp til børn og unge, i henhold til landstingsforordning om hjælp til børn og unge af kommunerne. Dette vil uændret gælde, selvom Naalakkersuisut, helt eller delvist, overtager en kommunes kompetence i henhold til landstingsforordningen.

Uanset den gældende finansiering af det sociale regelsæt er en kommune forpligtet til at refundere Naalakkersuisuts omkostninger, der er en følge af beslutning om suspension. Det er en kommunes misligholdelse, der begrunder suspension og dermed Naalakkersuisuts særskilte omkostninger.

Naalakkersuisuts omkostninger kan f.eks. omfatte direkte omkostninger til løn, rejser, kontorhold mv. til selvstyrets medarbejdere, der er tilknyttet varetagelse af de opgaver, der er omfattet af suspensionen. Hertil kan lægges et skønsmæssigt overhead til dækning af bistand og ydelser fra Selvstyrets øvrige afdelinger, f.eks. personale- og løn, regnskab og bogholderi og kontorlokaler.

Til stk. 2

Selvom der træffes beslutning om suspension, vil kommunen fortsat skulle opretholde den bestående administration. Ved Naalakkersuisuts varetagelse af kompetencen, helt eller delvist, af det sociale regelsæt vil en del af Naalakkersuisuts opgavevaretagelse ske lokalt og i samarbejde med kommunens hidtidige administrative medarbejdere.

Kommunalbestyrelsen er på denne baggrund forpligtet til at stille lokale kontorfaciliteter og de hidtidige medarbejdere til rådighed for Naalakkersuisut til brug for varetagelse af de opgaver, der er omfattet af suspensionen. Det er afgørende, at en kommune ikke flytter de hidtidige sagsbehandlere til anden beskæftigelse og dermed vanskeliggør Naalakkersuisuts varetagelse af de opgaver, der er omfattet af suspensionen

De berørte medarbejdere vil fortsat have ansættelse i kommunen på uændrede vilkår og med uændret tjenestested. De berørte medarbejdere er undergivet Naalakkersuisuts konkrete tjenestebefalinger, som led i varetagelse af de opgaver, der er omfattet af suspensionen.

Det er vurderingen, at der ikke sker ændringer i de berørte medarbejderes stilling og tjeneste, der kan begrunde krav mod kommunen eller Naalakkersuisut. Det er vurderingen, at berørte tjenestemænd ikke har krav på ventepenge, rådighedsløn eller pension som følge af, at de er undergivet Naalakkersuisuts konkrete tjenestebefalinger, som led i varetagelse af de opgaver, der er omfattet af suspensionen.

Ad. § 7e

Til stk. 1

En kommune er forpligtet til at udlevere oplysninger og dokumenter til Naalakkersuisut. Naalakkersuisut kan forlange samtlige oplysninger og dokumenter af betydning for en kommunes forvaltning af det sociale regelsæt. Bestemmelsen finder anvendelse, før og efter der er truffet afgørelse om suspension.

Oplysninger og dokumenter vil indgå i vurdering af, om der foreligger væsentlig misligholdelse og vurdering af behovet for suspension. Herudover vil oplysninger og dokumenter indgå i Naalakkersuisuts varetagelse af de opgaver, der er omfattet af suspensionen.

Til stk. 2

Formelt sker der en videregivelse af dokumenter og oplysninger fra kommunen til Naalakkersuisut. Det er vurderingen, at der foreligger en pligtmæssig aflevering, således at dokumenterne ikke mister deres eventuelt bestående interne karakter. For at imødegå tvivl herom er det præciseret, at interne dokumenter ikke mister deres interne karakter ved videregivelse til Naalakkersuisut.

Ad. § 7f

Bestemmelsen giver Naalakkersuisut adgang til kommunens fysiske lokaliteter, arkiver og elektroniske sagsbehandlingssystemer, før og efter der er truffet afgørelse om suspension.

Der kan være anledning til at sikre Naalakkersuisut uhindret adgang til besigtigelse og gennemgang af kontorer, arkiver og sagsbehandlingssystemer.

Adgangen kan være nødvendig som led i vurdering af, om der foreligger væsentlig misligholdelse. Adgangen kan være nødvendig til vurdering af behovet for suspension.

Adgangen vil i sagens natur kunne være nødvendig, som led i Naalakkersuisuts varetagelse af de opgaver, der er omfattet af en suspension.

Det følger af almindelige principper om saglighed og proportionalitet, at der alene søges adgang til det, der af Naalakkersuisut vurderes nødvendigt til varetagelse af de opgaver, der er omfattet af beslutning om suspension. Forslagets § 7f er formuleret bredt, da det ikke på forhånd er muligt at afgrænse behovet i forbindelse med en senere beslutning om suspension.

Ad. § 7g

Det er Naalakkersuisut, der vurderer, om en kommune væsentligt tilsidesætter sine forpligtelser eller borgernes rettigheder i henhold til det sociale regelsæt.

Træffer Naalakkersuisut beslutning om suspension, sker det, fordi det findes nødvendigt for at sikre overholdelse af kommunens forpligtelser og sikring af borgernes rettigheder efter det sociale regelsæt.